

Helyzetkép

2014. január - február

Gazdasági növekedés

Az év elején csekély mértékben váltak optimistábbá az elemzők. Az idei és a jövő évre készített őszi prognózisok a világgazdaság előző két évben tapasztaltnál dinamikusabb bővülésével számoltak. Önmagában az is kedvező, hogy az idei első elemzések – a korábbiaktól eltérően – nem rontottak a kilátásokon. A lefelé mutató kockázatok említésével ugyan, de továbbra is az az általános várakozás, hogy a globális gazdaság és a fejlett országok növekedése a következő két évben egyaránt dinamikusabb lesz a tavalyinál. A világgazdaság ez évi bővülését 3,6%-ra, jövőre pedig 3,9%-ra prognosztizálják. A fejlett országok kilátásait illetően azzal a feltételezéssel élnek, hogy többnyire végbement az államháztartási alkalmazkodás, így a költségvetési szigor már nem vonja el az erőforrásokat a növekedés elől. Igaz, a mediterrán térség országai még nem jutottak túl ezen az alkalmazkodási szakaszon, így ez az országcsoport még lefelé húzza az eurózóna bruttó hazai termékének emelkedését.

A KSH közzétette a magyar gazdaság tavalyi negyedik negyedévi teljesítményét tükröző részletes adatokat. Ennek alapján a bruttó hazai termék 2,7%-kal haladta meg az előző év azonos negyedévének hasonló mutatóját. A jelentés némileg, 0,1 százalékponttal lefelé módosította az előzetes gyorsbecslést, ennek megfelelően a bruttó hazai termék az előző év azonos időszakához képest szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok szerint 1,7%-kal nőtt, míg az előző negyedévhez képest – szintén szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok szerint – 0,5%-kal emelkedett. A magyar gazdaság teljesítménye a múlt évben – ugyancsak szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok szerint – 1,1%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz viszonyítva. ***E jelentősnek minősíthető dinamikában a bázishatásnak döntő szerepe van***, mivel a tavalyelőtti azonos negyedévben ugyanilyen mértékben zsugorodott a gazdaság. A most regisztrált növekedéssel a bruttó hazai termék visszajutott a két évvel ezelőtti szintre. Ugyanakkor a múlt év egészében a gazdaság még nem érte el a megelőző év teljesítményét, mivel akkor 1,7%-kal csökkent a GDP.

A bruttó hazai termék bővülése három tényezőre vezethető vissza, amelyek közül a növénytermesztés játszotta a fő szerepet. A mezőgazdaság teljesítménye a negyedik negyedévben – a rendkívül alacsony bázishoz viszonyítva – kiemelkedő mértékben, 22,2%-kal nőtt; igaz, még így is 0,8%-kal elmaradt a két évvel korábbitól. A másik tényező az építőipar

dinamikus bővülése; az ágazat teljesítménye 10,4%-kal emelkedett; ebben az uniós projektek múlt év második felében felgyorsított ütemű végrehajtásának és ugyancsak az alacsony bázisnak van szerepe. A harmadik tényező a járműipar dinamikusan bővülő kibocsátása: az ipar hozzáadott értéke a tárgynegyedévben 3,3%-kal nőtt, ezzel csaknem elérte a két évvel ezelőtti szintet. A feldolgozóipar hozzáadott értéke ennél jelentősebben, 5,1%-kal nőtt, ezzel 2,4%-kal haladta meg a 2011. évi szintet.

A gazdasági növekedés szerkezete rendkívül kedvezőtlen. A szolgáltatások – az alacsony bázishoz viszonyítva – a negyedik negyedévben 1,3%-kal bővültek, ezzel mindössze 0,2%-kal haladták meg a két évvel korábbi szintet. Két területén volt érdemi növekedés. A szállítás, raktározás teljesítménye 4,3%-kal emelkedett a járműipari és az építőipari termelés növekvő kibocsátása következtében. A kereskedelem és szálláshely szolgáltatás teljesítménye 2%-kal nőtt főképp a turizmus bővülésének köszönhetően, de ezzel is 1%-kal elmaradt a két évvel korábbi szinttől. Az infokommunikáció hozzáadott értéke a negyedik negyedévben 1,8%-kal emelkedett; ez a szolgáltatások egyetlen olyan ágazata, amely az elmúlt három évben – ha megtorpanásokkal is – érzékelhetően fejlődött. A pénzügyi, biztosítási tevékenység – a rendkívül alacsony bázishoz viszonyítva – 1,7%-kal zsugorodott, mivel ***a hitelezési tevékenység***, amely a gazdasági kilábalás nélkülözhetetlen eleme, ***változatlanul mélyponton van***. A közigazgatás, oktatás, egészségügy teljesítménye a negyedik negyedévben 1,5%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest, amelyben – a nemzeti-számla rendszer módszertanából következően – érvényesült a közszférában végrehajtott részleges illetményemelés hatása. Az ágazat így 0,7%-kal haladta meg a 2011. évi teljesítményét. A sportot is magába foglaló művészet, szórakoztatás teljesítménye – az alacsony bázishoz viszonyítva – 3,8%-kal nőtt.

A bruttó hazai termék felhasználási oldalán a háztartások fogyasztási kiadása a negyedik negyedévben 1%-kal emelkedett, és ezzel éppen elérte a két évvel korábbi szintet. A kormányzattól származó természetbeni juttatások értéke 2,1%-kal tovább csökkent, és ezzel a kormány felfogásának és szociálpolitikájának megfelelően jelentősen, 9,4%-kal elmaradt a négy évvel korábbi szinttől. A háztartások tényleges fogyasztása 0,5%-kal emelkedett, ezzel némileg, 0,2%-kal alatta maradt a két évvel korábbinak. A közösségi fogyasztás – döntő részben uniós forrásból – 5,7%-kal bővült. Összességében a GDP végső fogyasztása – az egy évvel korábbi 0,6%-os zsugorodást követően – 1,2%-kal bővült. Az Európai Unió projektek felgyorsult felhasználásának eredményeként a bruttó állóeszköz-felhalmozás teljesítménye számottevően, 10,4%-kal nőtt, de ezzel is drasztikusan, 12,4%-kal elmaradt a négy évvel korábbitól. Összességében a bruttó hazai termék belföldi felhasználása 1,2%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A nemzetgazdasági export teljesítménye 8,8%-kal, az importé 7,6%-kal bővült.

A bruttó hazai termék a múlt év egészében 1,1%-kal nőtt, rendkívül kedvezőtlen szerkezetben. A növekedés döntő része a jó terméshez kapcsolódik, ugyanis a mezőgazdaság hozzáadott értéke 0,9% volt, az ipar teljesítménye stagnált, az építőipar 0,2%-kal járult hozzá a GDP bővüléséhez, a szolgáltatások mindössze 0,1%-kal, míg a termékadók egyenlege negatív volt, értéke -0,1%. Azaz ***a mezőgazdaság előző évihez képest kiugró teljesítménye nélkül a magyar gazdaság stagnálás közeli állapotban volt a múlt évben***. A bruttó hazai termék felhasználási oldalát nézve a belföldi felhasználás összesen 0,7%-kal emelkedett, ezen belül a végső

fogyasztás és a bruttó felhalmozás egyaránt 0,4%-kal nőtt. A külkereskedelmi egyenleg is 0,4%-kal járult hozzá a GDP növekedéséhez.

A magyar gazdaságban a szerény elmozdulás ellenére nem következett be növekedési fordulat. A tavalyi éves bővülés számszerű értékeit a bázishatás determinálta, de még így is a mezőgazdaság húzta magával a GDP indexet. Az idei évben az export kilátások kedvezőek, és a belső keresletet is élénkíti az uniós projektek múlt évben felgyorsított végrehajtásának idej folytatása és befejezése. Ez évben érvényesül a választási gazdaságpolitika lakossági fogyasztást növelő hatása is. Így az idén 2%-kal emelkedhet a bruttó hazai termék, ugyanakkor ez a dinamika a jelenlegi konfrontatív, dilettáns gazdaságpolitika mellett jövőre szükségszerűen lassulni fog.

Tartós növekedés csak akkor képzelhető el, ha gyökeresen módosul a kormányzati gazdaságpolitika, ha kiszámítható lesz az adópolitika és a szabályozási környezet, ha visszatér hozzánk a működőtőke. Addig a lecsúszás vár a magyar gazdaságra. Nem csak az európai centrumtól távolodunk, hanem a környező országoktól is. A mértékadó prognózisok a jövő évre a magyar gazdaság lassuló bővülési ütemét jelzik, miközben a visegrádi, a balti és a balkáni országok egyaránt gyorsulással számolhatnak. Nem véletlen, hogy az Európai Unió gazdasági fejlettségi rangsorában már csak Románia, Bulgária és a legutóbb csatlakozott Horvátország van mögöttünk, míg tíz évvel ezelőtt a térségből csupán Szlovénia és Csehország előzött meg bennünket.

Foglalkoztatottság, keresetek

Javuló statisztikai mutatók mellett stagnál a foglalkoztatás. A közmunkások 200 ezres száma elfedi a piaci munkahelyek számának évek óta látható stagnálását. A rendelkezésre álló adatok szerint 300 ezer fő tartósan külföldön vállal munkát, ebből 100 ezer főt hazai foglalkoztatottként számol el a munkaügyi statisztika. ***A munkanélküliségi ráta csökkenésében – a közfoglalkoztatás egészen szokatlan méretű kiszélesítésén kívül – a statisztikai számbavételnek is szerepe van:*** mivel a KSH eddig nem nézett szembe a külföldön élők egyre növekvő számával, és a 2011. évi népszámlálás továbbvezetett adatait veszi alapul, így a munkanélküliségi ráta nevezőjében a valóságosnál 300 ezerrel nagyobb szám szerepel az ország lakónépességéként. A közszférában – a választás közeledtével – részleges illetményemelést hajtottak végre, amellyel az alkalmazottak teljes körét tekintve a kereset vásárlóértéke elérte a három évvel korábbi szintet, ugyanakkor a közigazgatásban, valamint az egészségügyben és a szociális ellátásban dolgozóké még most is elmaradt attól.

A KSH mintavételes lakossági adatfelvétele szerint a ***foglalkoztatottak száma*** a múlt év december és az idei február közötti három hónap átlagában 4 053 ezer fő volt, 236 ezer fővel, 6,2%-kal több, mint egy évvel korábban. A trimeszter középső hónapjában, decemberben a közfoglalkoztatottak száma 198 ezer fő volt, 165 ezer fővel több az egy évvel korábbinál. A munkaerő-felvétel módszertani okokból a tavalyi negyedik negyedévben 99 ezer külföldön

dolgozót is hazai foglalkoztatottnak mutatott ki, másfélszer annyit, mint egy évvel azelőtt. A hazai piaci munkahelyek száma tehát nem nőtt az elmúlt egy évben sem. A december és február közötti három hónap átlagában a 15-64 éves népesség **foglalkoztatási rátája** 60,4% volt, 3,9 százalékponttal több, mint az előző év azonos időszakában.

Az **aktív munkanélküliek száma** a december és február közötti trimeszter átlagában 379 ezer fő volt, 123 ezer fővel, 24,4%-kal kevesebb az egy évvel korábbinál. Az aktív munkanélküliek száma 34 ezer fővel kisebb mértékben csökkent, mint amennyivel a közfoglalkoztatottak száma emelkedett. A **passzív munkanélküliek száma** a tavalyi negyedik negyedévben 112 ezer fő volt. A **munkanélküliségi ráta** a megfigyelt három hónap átlagában 8,6% volt, 3 százalékponttal kisebb az egy évvel korábbinál. A 25 éven aluli fiatalok munkanélküliségi rátája egy év alatt érzékelhetően, 5,9 százalékponttal csökkent ugyan, de így is 23,3%-os, azaz rendkívül magas volt a vizsgált időszakban. A legjobb munkavállalási korúnak tekintett 25-54 évesek munkanélküliségi aránya 7,6% volt, 3,2 százalékponttal kisebb az egy évvel azelőttinél. Változatlanul komoly gond a **tartós munkanélküliség**. Az álláskeresők több mint fele, 52,1%-a egy éve, vagy annál is régebben keresett munkát. A munkakeresés átlagos időtartama meghaladta a másfél évet, a legutóbbi megfigyelt trimeszterben 18,9 hónap volt, egy teljes negyedévvel hosszabb, mint az egy évvel korábban végzett felmérés időszakában.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint a **regisztrált álláskeresők** száma február végén 443 600 fő volt, 6 400 fővel, 1,5%-kal több, mint egy hónappal korábban, és 233 ezer fővel, több mint egyharmaddal, 34,4%-kal kevesebb, mint a múlt év második hónapjában. Februárban a foglalkoztatók 31 800 új álláshelyet jelentettek be, 0,6%-kal kevesebbet, mint az előző hónapban, és 40,2%-kal többet, mint egy évvel korábban. Az új álláshelyek csaknem fele, 47,9%-a közfoglalkoztatásra irányult, így mindössze 16 600 piaci álláshelyet hirdettek meg. Február végén 55 500 pályakezdő szerepelt a nyilvántartásban, 4,1%-kal több, mint egy hónappal korábban, és jelentősen, 28,3%-kal kevesebb az egy évvel azelőttinél. 12,5%-os arányuk így is rendkívül magas, minden nyolcadik munkanélküli számára az első kereső foglalkozás megtalálása is reménytelennek tűnik. Ebben szerepet játszik az is, hogy a munkanélküliek több mint egyharmada, 37,8%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezett, egyötöde, 19,2%-a szakmunkás bizonyítvánnyal, 37,1%-a érettségivel, és 6%-a felsőfokú végzettséggel. Különösen kedvezőtlen, hogy a tankötelezettségi korhatár leszállításának egyenes következményeként a munkanélküliek között megjelentek a 18 éven aluli, általános iskolai végzettséget sem szerzett fiatalok is.

Továbbra is súlyos társadalmi problémát okoz, hogy a regisztrált munkanélkülieknek mindössze 14%-a, 62 100 fő kapott februárban álláskeresési támogatást. A lényegesen kisebb összegű szociális segélyben az álláskeresők kevesebb mint egyharmada, 31,1%-a, 138 100 fő részesült, **míg a nyilvántartásban szereplő munkanélküliek több mint fele, 54,9%-a – a kormány szociálpolitikai szemléletének pontos tükréeként – teljesen ellátatlanul maradt.**

A közfoglalkoztatás utóbbi hónapokban bekövetkezett egészen kivételes ütemű bővítése nem csökkentette a hosszú ideje tapasztalható jelentős területi különbséget a foglalkoztatásban. Két régióban a munkanélküliségi arány meghaladta az országos átlag kétszeresét: február végén Észak-Alföldön 17,6%, Észak-Magyarországon alig valamivel alacsonyabb, 17,3% volt a ráta

értéke. A munkanélküliségi ráta 5 megyében meghaladta az országos átlag másfélszeresét, 2 megyében pedig a kétszeresét is. Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a kritikus 20%-os szint feletti, 20,7% volt a munkanélküliségi ráta, azaz minden ötödik aktív korú reménytelenül keresett állást. A megyében nyilvántartott munkanélküliek 53 900 fős száma 2,3%-kal több volt a januárinál, és 37,6%-kal kevesebb az egy évvel korábinál. Ugyanilyen magas, 20,7% volt a munkanélküliség aránya Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében is; a regisztrációban szereplő 48 ezer fős munkanélküli létszám csekély mértékű, 0,5%-os emelkedést jelentett az egy hónappal azelőttihez, és 35,5%-os csökkenést a tavaly februárhoz viszonyítva. Somogy megyében az előző hónapban mértél 3,5%-kal több, míg az egy évvel azelőtt rögzítettél 28,5%-kal kevesebb regisztrált munkanélküli változatlanul súlyos munkaerőpiaci helyzetet tükrözött: a munkanélküliségi ráta 17,8%-os értéket mutatott. Nógrád megyében 16,6%, Hajdú-Bihar megyében pedig 16,3% volt a munkanélküliségi ráta február hónapban.

Januárban 198 400 főt alkalmaztak **közfoglalkoztatás** keretében, csaknem hatszor annyit, 490,5%-kal többet, mint egy évvel korábban. Ez a közmunkás létszám alig ötezerrel kevesebb az eddigi csúcst jelentő múlt év decemberinél. A közmunkások 97,4%-át teljes munkaidőben alkalmazták 78 500 forintos átlagkeresettel, amely a jogszabályban meghatározott minimálbérnek nem sokkal több mint négyötöde, 77,3%-a.

Az intézményi munkaügyi statisztika adatai szerint január hónapban a legalább ötfős vállalkozásoknál, a költségvetési szerveknél és a jelentősebb nonprofit szervezeteknél – a közfoglalkoztatottakat is beleszámítva – 2 799 ezer fő **állt alkalmazásban**, 8,2%-kal több, mint egy évvel korábban. A közfoglalkoztatottakat figyelmen kívül hagyva az alkalmazottak létszáma 1,8%-kal haladta meg az egy évvel azelőtti, és megegyezett a két évvel korábbival. A versenyszférában – a közfoglalkoztatottakat is beleszámítva – 2%-kal nőtt a létszám egy év alatt, és azonos volt a két évvel korábbival. A **közszférában** – a közfoglalkoztatottakat figyelmen kívül hagyva – 5,7%-kal emelkedett a létszám az előző januárhoz, és 3,8%-kal 2012. első hónapjához képest. Az igazgatásban és a védelemben 1,3%-kal nőtt a létszám egy év alatt, és 3,1%-kal a két évvel korábbihoz viszonyítva. Az oktatásban az utóbb eltelt évben 1,5%-kal nőtt, míg a két évvel azelőttihez képest 4,2%-kal csökkent a létszám. Az egészségügyben és a szociális ellátásban az egy évvel korábinál 20,7%-kal, míg a két évvel azelőttinél 19,5%-kal dolgoztak többen közalkalmazotti státuszban az ágazatban végrehajtott széleskörű államosítás következtében.

A nemzetgazdaságban a teljes munkaidőben dolgozók **bruttó átlagkeresete** januárban 226 600 forint volt, 0,9%-kal több, mint a múlt év első hónapjában. A versenyszférában 241 900 forint volt az átlagkereset, amely 4,4%-kal haladta meg a tavaly januárit. A költségvetési intézményekben – a közfoglalkoztatottak bérét figyelmen kívül hagyva – 230 ezer forint volt a bruttó átlagkereset, 8,6%-kal több az egy évvel azelőttinél. A közszférában a teljes munkaidőben dolgozók bizonyos hányada a nettó keresetének csökkenése miatt átlagosan 9 700 forint – a keresetbe nem tartozó – kompenzációt kapott a kedvezőtlen adó- és járulékváltozások részbeni ellentételezésére.

A nemzetgazdaságban a **nettó átlagkereset** január hónapban 148 500 forint volt, 0,9%-kal több az egy évvel korábinál. Az év első hónapjában a fogyasztói árak nem változtak a tavaly

januárihoz képest, így a reálkereset is 0,9%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz viszonyítva, és 2,8%-kal elmaradt a három évvel azelőttitől. A versenyszférában a fizikai dolgozók nettó keresete 110 500 forint volt, 3,7%-kal több az egy évvel korábinál. A versenyszféra szellemi dolgozóinak nettó keresete 234 500 forint volt, amely 5,6%-kal haladta meg az előző januárit. A költségvetési intézményekben foglalkoztatottak nettó átlagkeresete – a közfoglalkoztatottak bérének figyelmen kívül hagyásával – 150 600 forint volt, 8,6%-kal több az egy évvel korábinál. A közigazgatás és a védelem területén 1,6%-kal, az oktatásban jelentősen, 24,4%-kal, míg az egészségügyben és a szociális ellátásban 6,1%-kal nőtt a nettó átlagkereset. Ezzel a jelentős illetményemeléssel a közszférában a keresetek vásárlóértéke némileg, 0,9%-kal meghaladta a három évvel azelőttit.

Áralakulás

A múlt év második felétől megfigyelt dezinflációs folyamat ez év elején is folytatódott. Ebben legnagyobb szerepet a nyersanyagok világpiaci árának csökkenése, és különösen az energiahordozók árának jelentős mérséklődése játszotta, amelyhez a kedvező mezőgazdasági termésből adódó árutöbblet is hozzájárult. A gazdaság stagnálás közeli állapota sem jelent inflációs nyomást. Jól mutatja ezt, hogy a járműiparban, mint húzóágazatban az átlagos érték többszörösével nőttek az árak. ***A hazai fogyasztói infláció – átmenetileg – minimálisra csökkent, amelyben a háztartási energia és a közmu­szolgáltatások hatósági árának – következményekkel nem számoló – nagymértékű csökkentése döntő tényező.*** Az energiaárak világszerte végbemenő jelentős mérséklődése nyilvánvalóan kormányzati beavatkozás nélkül is érvényesült volna a hazai fogyasztói árakban, igaz, akkor a kormány nem tudta volna a saját szabadságharcának győztes csatájaként kommunikálni az árváltozást. A közmu­szolgáltatások árának csökkenése feltehetően súlyos következményeket von maga után, mivel a – jelentős részben – önkormányzati tulajdonú szolgáltatók csak komoly állami támogatással lesznek képesek működni.

Az ***ipari termelői árak*** januárban 0,7%-kal emelkedtek az előző hónaphoz képest, és némileg, 0,1%-kal csökkentek az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A januári termelői árak a legnagyobb mértékben, 6,2%-kal a gyógyszeriparban, 5,1%-kal a nyomdaiparban nőttek. A vízkezelésben 5,4%-kal, a villamosenergia-iparban 4,5%-kal mérséklődtek az árak a múlt év első hónapjához képest. A feldolgozóipari árak januárban 1,2%-kal emelkedtek az előző hónaphoz, és 0,7%-kal az egy évvel korábbihoz képest.

Az ***ipari export*** forintban mért ***értékesítési árai*** januárban 1,2%-kal emelkedtek az egy hónappal korábbihoz, és 0,6%-kal a tavalyi első hónaphoz viszonyítva. A legnagyobb, 7,2%-os áremelkedés ebben a relációban is a gyógyszeriparban következett be, míg a nyomdaiparban 6,7%-kal nőttek a termelői árak. A villamosenergia-iparban 9,5%-kal, a kőolaj-feldolgozásban pedig 3,9%-kal mérséklődtek az árak az előző januárhoz képest. A feldolgozóipar kiviteli árai 1,3%-kal haladták meg az egy hónappal, és 0,8%-kal az egy évvel azelőttit. Az ***ipar belföldi értékesítési árai*** januárban megegyeztek a decemberivel, és 1,2%-kal elmaradtak az egy évvel

korábbtól. Az építőiparban és a textiliparban 4,1%-kal, a járműiparban 3,8%-kal nőttek a termelői árak az egy évvel korábbihoz képest. A vízkezelésben 5,4%-kal, a villamosenergiaiparban 4%-kal, a kőolaj-feldolgozásban 1,7%-kal mérséklődtek egy év alatt az árak. A feldolgozóipar belföldi értékesítési árai januárban 1%-kal haladták meg az egy hónappal, és 0,5%-kal az egy évvel korábban regisztrált árakat.

A **mezőgazdasági termelői árak** januárban 13,4%-kal mérséklődtek az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A kedvező múlt évi termésnek köszönhetően a növényi és kertészeti termékek ára jelentősen, 19,6%-kal elmaradt az egy évvel azelőttitől. A gabonafélék felvásárlási ára – a magas bázishoz képest – 25,1%-kal csökkent. Az ipari növények termelői ára januárban 27,8%-kal, ezen belül az olajos növényeké 31,5%-kal esett vissza. A zöldségek termelői ára 0,5%-kal, a gyümölcsöké 2,4%-kal, míg a burgonyáé 8,1%-kal emelkedett.

Az élőállatok és állati termékek termelői ára januárban 0,7%-kal csökkent a múlt év első hónapjához képest. A vágóállatok felvásárlási ára 5,4%-kal, ezen belül a vágómarháé – az alacsony kereslet hatására – jelentősen, 13,1%-kal, a vágósertésé 2,8%-kal, a vágóbaromfié 6,9%-kal mérséklődött. Az állati termékek termelői ára januárban 10%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A tej felvásárlási ára jelentősen, 16,4%-kal nőtt, míg a tojásé – a magas bázishoz képest – 14,3%-kal mérséklődött.

A **fogyasztói árak** februárban 0,1%-kal emelkedtek az előző hónaphoz és a múlt év második hónapjához képest egyaránt. Az élelmiszerek ára nem változott az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A sajt 10,5%-kal, a tej 8,9%-kal, a vaj 8,6%-kal, a sertéshús 1,7%-kal került többbe, ugyanakkor a liszt ára 19,4%-kal, a cukoré 14,4%-kal, az étolajé 12,6%-kal, a tojásé 12,3%-kal, a kenyéré 3,4%-kal mérséklődött. A munkahelyi étkezés ára 3%-kal, az iskolai és az óvodai, bölcsődei étkezés ára 2,5%-kal nőtt. A szeszes italok és a dohányárak ára a múlt évi jelentős jövedéki-adó emelések következtében 8,1%-kal emelkedett.

Az újságok és a folyóiratok ára 6,1%-kal, a gyógyszereké 1,8%-kal, a tanszereké 2,3%-kal nőtt. A szolgáltatások ára 2,1%-kal emelkedett; a postai szolgáltatásé 5,8%-kal, a közösségi közlekedésé 3,6%-kal, a teherszállításé 2,9%-kal drágult, a háztartási energia ára 10,3%-kal mérséklődött. A ruházati termékek ára 0,2%-kal, a tartós fogyasztási cikkeké 0,6%-kal, az üzemanyagoké 4,6%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest.

A **nyugdíjas** fogyasztói kosárral számított **infláció** februárban nem változott az előző hónaphoz képest, és 0,3%-kal mérséklődött a tavaly februárhoz viszonyítva. Az év második hónapjában – a hatósági árak, a nyers élelmiszerek és az üzemanyagok figyelmen kívül hagyásával számított – **maginfláció** viszonylag magas, 2,8% volt, amely előrevetíti az infláció némi gyorsulását az idei évben.

Jövedelem és fogyasztás

A *kiskereskedelmi forgalom* alakulására nem lehet kétséget kizáró adatokat találni. A KSH olyan mértékben módosította a legutóbbi fél év forgalmára vonatkozó mutatókat, amely komolyan megkérdőjelezi a hivatalos statisztikai szolgálat adatközlésének megbízhatóságát. A hosszabb ideje alkalmazott adatközlési gyakorlat a múlt év elején jelentősen módosult. A havi adatokat korábban a tárgyhót követő második hónap közepén publikálták. Az új tájékoztatási rend szerint a második hónap elején csupán 3 részadatot közölnek, ezt követi a hónap közepén az újabban szintén előzetesnek minősített, az előzőnél csupán valamivel részletesebb adatközlés, amelyet a KSH deklarációja szerint csak egy év után követnek a végleges adatok. Az előző két évben publikált adatok is támasztottak némi kétséget a kiskereskedelmi statisztika hitelessége iránt, az idej januári adatok értékelése pedig szinte lehetetlen. Az első adatközlés azt jelezte, hogy az év első hónapjában – az alacsony bázishoz képest – 3,9%-kal emelkedett a kiskereskedelmi forgalom; az élelmiszerek eladása 3,7%-kal, az élelmiszereken kívüli cikkeké 4,3%-kal, míg az önálló főcsoportként számon tartott üzemanyag forgalom 4,1%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A csupán három héttel később közölt adatok szerint januárban a kiskereskedelmi forgalom volumene 6,2%-kal, ezen belül az élelmiszerek eladása 8,5%-kal, az élelmiszereken kívüli cikkeké és az üzemanyagoké egyaránt 4,1%-kal nőtt. Az élelmiszerek forgalmának alakulását tükröző index változását azzal indokolták, hogy a dohányforgalom jogszabályi változása miatt a számbavételt a korábbi mintavételes eljárás helyett a Nemzeti Dohánykereskedelmi Zrt. adatközlésére alapozzák. Feltételezve, hogy a cég megbízható adatokat szolgáltat, megkérdőjeleződik a statisztikai mintavétel hitelessége. Az ugyanis nehezen magyarázható az adatközlés bizonytalanságával, hogy az élelmiszerek forgalmára vonatkozó index több mint a kétszeresére emelkedik, miközben a – kétségtelenül a korábbi eladási szerkezetet radikálisan megváltoztató – dohánybolti tevékenység az élelmiszerek és élvezeti cikkek forgalmából alig több mint egyötödével, 21,8%-kal részesedik. Az élelmiszerforgalom tavalyi második félévre vonatkozó adatait minden egyes hónap tekintetében 3-4 százalékponttal emelte a KSH, így a kiskereskedelem összes eladásának indexe is átlagosan 2 százalékponttal emelkedett. A most közölt korrigált adatok szerint a múlt évben a kiskereskedelmi forgalom 1,9%-kal bővült a korábban ismert 0,9% helyett, azaz ez esetben is több mint kétszeresére nőtt a volumen index. Ez feltehetően hatással lesz a múlt évi GDP indexre is, amelyet feltehetően nyáron módosít a KSH.

A januári részletes adatok szerint a – lényegében hagyományos falusi vegyesboltként funkcionáló – dohányboltokat is magukba foglaló szakboltok forgalma több mint kétszeresére, 123,4%-kal nőtt, míg – az élelmiszer eladások csaknem négyötödét lebonyolító – általános élelmiszerboltoké – a KSH közlése szerint – 3,8%-kal csökkent. E két utóbbi adat valóságos a matematikai statisztika szabályaival ugyan nem, a realitással azonban bizonyosan ellentétes. Az iparcikkek forgalma 10,2%-kal, a ruházati cikkeké 8,3%-kal, a bútorké és a műszaki cikkeké 6,8%-kal, a gyógyszereké és illatszereké 1,4%-kal bővült. A könyvek és számítástechnikai cikkek eladása 4,2%-kal visszaesett. A használtcikkek forgalma stagnált, míg

a csomagküldő és internetes kereskedelem változatlanul dinamikusán, 26,4%-kal nőtt. A januári forgalom – szezonálisan és naptárhatástól megtisztított adatok szerint – 1,3%-kal haladta meg az egy hónappal korábbit.

A KSH közzétette a háztartások múlt évi fogyasztásának előzetes adatait. A háztartásstatisztikai felvétel szerint az egy főre eső fogyasztás havonta 67 ezer forint volt. A fogyasztás reálértéken stagnált, mindössze 0,1%-kal nőtt, ami kétségtelenül előrelépés az előző évi jelentős, 2,4%-os fogyasztás csökkenéshez képest. ***A háztartások egy főre eső havi fogyasztása a múlt évben 2,1%-kal elmaradt a 2010. évitől.*** Az élelmiszerfogyasztás is stagnált, 0,1%-kal csökkent, míg az élvezeti cikkekre fordított kiadások reálértékben számottevően, 10,7%-kal mérséklődtek. Ezen belül szeszes italokra alig valamivel, 1%-kal, míg dohányárakra jelentősen, 16,5%-kal kevesebbet költöttek. Ebben komoly szerepe volt annak, hogy a dohánytermékek ára – a dohányértékesítés drasztikus átalakításával és totális államosításával – 12,4%-kal emelkedett. Ennek következtében a piac átalakult, és a dohánypiac egyötödét már a cigarettán kívüli termékek /pipadohány, vágott dohány/ teszik ki. A háztartásstatisztikai felvétel eszközeivel nem mérhető a cigarettacsempészet mérete és részaránya a lakossági fogyasztáson belül.

A múlt évben a háztartások a kiadásaik valamivel több mint felét, 50,4%-át fordították élelmiszervásárlásra és lakásfenntartásra; a háztartási energia és a közmuhszolgáltatások árscökkenése következtében a lakásfenntartásra fordított kiadások részaránya 1,5 százalékponttal, 25,6%-ra csökkent, amely a háztartások számára érzékelhető változás. A háztartások jövedelméből a napi kiadások fedezését követően megmaradó rész, azaz a szabadon elkölthető hányad 1,2 százalékponttal nőtt, és elérte az összes kiadás 38,4%-át.

Továbbra is ***jelentős különbség van a magasabb jövedelmű és a szegény családok fogyasztási szerkezetében, sőt ez a távolság a múlt évben valamelyest nőtt*** is. Az alsó jövedelmi ötödbe tartozó háztartások, tehát a legkisebb jövedelemmel rendelkező 2 millió fő havi fogyasztása 35 ezer forint volt, míg a felső jövedelmi ötödbe tartozóké annak több mint három és félszerese, 126 ezer forint. A kormány politikájának megfelelően a társadalom többségének, 6 millió főnek a múlt évben a fogyasztása csökkent, míg 4 millió főé emelkedett. Az egyes jövedelmi csoportok lehetőségei eltérően változtak: a legalsó ötödbe tartozó családok egy főre eső fogyasztása 0,8%-kal, a jövedelmi rangsor szerint a következő 2 millió főt magukba foglaló családoké 1,8%-kal, míg a harmadik ötödbe tartozóké 0,6%-kal visszaesett. A felső ötödbe tartozó családoké 1,5%-kal, a jövedelmi rangsor szerint a következő 2 millió főt magukba foglaló családoké 0,7%-kal emelkedett. A háztartási energia hatósági árának mérséklése minden társadalmi csoportban csökkentette a lakásfenntartási kiadásokat. A szegénységben élő családokban valamelyest nőtt az élelmiszerek részaránya a kiadásokon belül, és minden rétegben nőtt a szabadon elkölthető jövedelemhányad. ***A háztartási energián és a közmuhszolgáltatásokon a magasabb jövedelműek sokkal többet takarítottak meg, mint a kevésbé tehetősek:*** a legszegényebb családokban a szabadon elkölthető jövedelemhányad 1 százalékponttal, 31,7%-ra, míg a legmagasabb jövedelműeknél 2,7 százalékponttal, 46%-ra emelkedett.

Jelentős különbség volt az alacsonyabb és a magasabb jövedelmű családok élelmiszerfogyasztásában. A szegényebb családokban 3,6 kg, míg a magas jövedelműekében

5,3 kg volt az egy főre eső hús- és halfogyasztás egy hónapban. Az alsó jövedelmi ötödbe tartozó családok fejenkénti tejfogyasztása 2,8 liter, míg a felső ötödben 4,8 liter volt a múlt évben. Még nagyobb volt a különbség a sajt és egyéb tejtermékfogyasztásban: az alacsony jövedelmű családokban 70 dkg, a magasabb jövedelműekben pedig 2 kg jutott egy személyre. Nagy eltérés volt a zöldségfogyasztásban: az alacsonyabb jövedelműeknek 2,5 kg, a magas jövedelműeknek 4,4 kg jutott havonta. Ennél is nagyobb volt a különbség a gyümölcsfogyasztásban: az alsó jövedelmi ötödben 2,4 kg, a felső ötödhöz tartozó családokban 7,1 kg volt a havonta elfogyasztott mennyiség.

Növekedtek a regionális különbségek is a családok anyagi helyzetében és a fogyasztásában.

A közép-magyarországi régióban a háztartások 60%-a a két felső jövedelmi ötödhöz tartozott, míg csupán egynegyedük volt az alsó két jövedelmi ötödben. Ezzel szemben Észak-Magyarországon ennek a megoszlásnak éppen az ellentettjét mutatta ki a háztartásstatisztikai adatfelvétel: a családok 60%-a az alsó két jövedelmi ötödbe tartozott, és csupán 25%-a került a felső két jövedelmi ötödbe. Észak-Alföldön és Dél-Alföldön alig valamivel voltak jobbak ennél az arányok. A fogyasztási színvonalat természetesen a jövedelmi helyzet determinálta; Észak-Alföldön az egy főre jutó havi fogyasztás 55 ezer forint, Észak-Magyarországon 57 ezer forint, míg a közép-magyarországi régióban 82 ezer forint volt.

A **lakosság betétállománya** februárban 41 milliárd forinttal csökkent, és a hónap végén 6 865 milliárd forintot tett ki. A forintbetétek volumene stagnált, mindössze 3 milliárd forinttal nőtt, a devizabetéteké tranzakciók eredményeként 39 milliárd forinttal, míg árfolyamváltozás következtében 5 milliárd forinttal zsugorodott. A lakosság birtokában február végén 1 799 milliárd forint értékű állampapír állomány volt, 6,5%-kal nagyobb, mint a múlt év végén.

A **lakosság hitelállománya** februárban 40 milliárd forinttal csökkent, és a hó végén 6 945 milliárd forintot tett ki. A forinthitelek volumene csekély mértékben, 6 milliárd forinttal, a devizahiteleké tranzakciók eredményeként 39 milliárd forinttal mérséklődött, míg árfolyamváltozás következtében 4 milliárd forinttal nőtt. A lakossági devizahitelek állománya a hó végén 3 816 milliárd forintot tett ki, a teljes lakossági hitelösszeg 54,9%-át.

Államháztartás, külgazdasági egyensúly

A **külkereskedelmi forgalomban** az export volumene januárban 6,1%-kal, az importé 3,6%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A **külkereskedelmi mérleg** aktívuma 147 milliárd forintot, illetve 482 millió eurót tett ki, 63 milliárd forinttal, illetve 209 millió euróval többet az egy évvel korábbinál. Január hónapban az export forintban mért árszínvonala 0,3%-kal emelkedett, míg az importé 0,4%-kal mérséklődött, így a **cserearány** 0,7%-kal kedvezőbbé vált. A forint árfolyama az euróhoz képest 3%-kal, az amerikai dollárhoz képest 0,5%-kal gyengült.

A külkereskedelmi forgalom felét adó gép- és szállítóeszköz export volumene januárban 5,6%-kal, az import mennyisége 7,6%-kal nőtt. A feldolgozott termékek kivitele 5,6%-kal, a

behozatala 10,2%-kal bővült. A közúti járművek exportja másfélszeresére, 50%-kal, a járműalkatrészek behozatala 32%-kal nőtt. Az energiahordozók kivitele volumenében 9,8%-kal emelkedett, míg a behozatala 21,6%-kal visszaesett. Az élelmiszeripari export volumene 15%-kal, az importé 7,9%-kal nőtt. Az élelmiszerexport dinamikus növekedését a gabona számottevően megnőtt külpiaci értékesítése idézte elő.

Az Európai Unió országaiba irányuló export volumene januárban 7,2%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. Ezen belül a 15 régi tagállamba irányuló kivitel dinamikusán, 9,1%-kal, míg a 14 új tagállamba irányuló 1,9%-kal nőtt. Az Európai Unió tagállamaiból érkezett import volumene 14%-kal emelkedett; a régi tagállamokból érkezett 12,7%-kal, az új tagállamokból érkezett pedig 18%-kal bővült. Az Európai Unión kívüli országokba irányuló kivitel 2%-kal nőtt, míg a behozatal 17,3%-kal visszaesett. Az Európai Unió országaival lebonyolított forgalomban januárban 746 millió eurós, az egy évvel korábbinál 24%-kal kisebb aktívum, míg a többi országgal regisztrált forgalomban 264 millió eurós, a múlt évinél 37,3%-kal kisebb passzívum keletkezett.

A KSH közzétette a *kormányzati szektor bevételeinek és kiadásainak* múlt évre vonatkozó összesítését. A nemzeti számlák előzetes adatai szerint a kormányzat eredményszemléletű bevétele 13 866 milliárd forint, míg kiadása 14 547 milliárd forint volt. A kormányzati szektor hiánya 681 milliárd forintot tett ki, amely a bruttó hazai termék 2,3%-a. A 2013. évi hiány 76 milliárd forinttal, a GDP arányában 0,2%-kal meghaladta az előző évit. A kormányzati szektor adóssága a múlt év végén 23 068 milliárd forintot tett ki, a bruttó hazai termék 79,2%-át. 2012. év végén a bruttó államadósság 22 393 milliárd forint volt, amely a múlt év elején az Eurostat számára küldött jelentés szerint ugyancsak a GDP 79,2%-át jelentette. A tavalyi év őszén a KSH – a szokásos módszertani felülvizsgálat keretében – lefelé korrigálta a korábbi évek GDP adatait, ezáltal a 2012. év végi bruttó államadósság is nőtt, a bruttó hazai termék 79,8%-ára. E módosított GDP érték arányában a múlt évben valóban csökkent a kormányzati szektor adóssága a bruttó hazai termék 0,6%-ával.

A kormányzati szektor bevételei a múlt évben 6,1%-kal emelkedtek a megelőző évihez képest. A társadalombiztosítási hozzájárulások 4,6%-kal, a termelési és importadók 4,5%-kal, ezen belül az általános forgalmi adó 2,3%-kal nőtt. A személyi jövedelemadóból 1,9%-kal több, míg a tőkeadókból 3,6%-kal kevesebb bevétele származott a kincstárnak az előző évinél. Jellemző a kormányzati gazdálkodásra, hogy a legnagyobb, 17,1%-os növekedés az egyéb bevételek előirányzatnál következett be, amely az útdíjnak és az uniós támogatások nagyarányú beáramlásának köszönhető, míg a normál államháztartási működésnek nominálértéken is alig nőttek a forrásai.

A kormányzati szektor kiadásai 6,4%-kal haladták meg az előző évit. A legnagyobb mértékben, 17,7%-kal a felhalmozási kiadások nőttek, így az árvízvédelmi és rendvédelmi beruházások, középület- és közterület felújítások, valamint a kormányzati presztízsberuházások, amelyeket döntő részben az Európai Unió forrásaiból finanszíroztak. A folyó termelő-felhasználás 9,1%-kal, a munkavállalói jövedelem 5,8%-kal, a kamatkiadás 4,8%-kal emelkedett. A pénzügyi társadalmi juttatások 2,4%-kal, ezen belül a nyugdíjkiadások 7,4%-kal nőttek, míg az egyéb transzferek nominálértékben is mérséklődtek.

Az **államháztartás** – önkormányzatok nélküli – **pénzforgalmi szemléletű konszolidált hiánya** február végén 483 milliárd forint volt, az egész éves előirányzat csaknem fele, 49,1%-a. Ezen belül a központi költségvetés deficitje 582 milliárd forintot tett ki, az éves előirányzat 60,5%-át. Az első két hónapban a központi alrendszernek 2 413 milliárd forint bevétele – a törvényi előirányzat 15,1%-a –, és 2 896 milliárd forint kiadása – az egész éves előirányzat 17,1%-a – volt.

A **gazdálkodó szervezetek** az első két hónapban 149 milliárd forint **adót fizettek**, 21,9%-kal többet az egy évvel azelőttinél. A többlet csupán két tételnek köszönhető: jelentősen, 26,5%-kal nőttek a társasági nyereségadóból származó bevételek az idei évi adóelőleg fizetési kötelezettség emelkedése miatt, és 81,6%-kal az egyéb központosított bevételek az elektronikus útdíj és a hulladéklerakási járulék, valamint a különféle bírságok számottevő növekedése következtében.

Fogyasztási adókból 624 milliárd forint bevétel keletkezett, 5%-kal több, mint a múlt év azonos időszakában. A növekmény kizárólag abból származott, hogy a pénzügyi tranzakciós illetékből 39 milliárd forinttal nagyobb bevétel érkezett az államkincstárba a tavalyinál. Általános fogyasztási adóból 2,9%-kal, jövedéki adóból 1,1%-kal csökkent a bevétel.

A **lakosság** az év első két hónapjában 306 milliárd forint **adót fizetett**, 1,7%-kal többet az egy évvel korábbinál. A személyi jövedelemadó bevételek ennél valamivel kisebb mértékben, 1,4%-kal haladták meg a bázisidőszakot, míg az illetékbevételek valamelyest, 0,9%-kal elmaradtak attól. A társadalombiztosítási alapok bevételei 3,5%-kal emelkedtek, a szociális hozzájárulási adó és járulékok 6,8%-os növekedése, valamint a költségvetési támogatás 6,2%-os csökkenése mellett.

A **költségvetési szervek kiadásai** az első két hónapban 630 milliárd forintot tettek ki, jelentősen, 22%-kal többet az egy évvel korábbinál. E növekmény a kormányzat erőteljes centralizációs intézkedéseinek, azaz a korábban az önkormányzatok által ellátott oktatási és egészségügyi szolgáltatások államosításának, és a bürokrácia folyamatos növekedésének hatását tükrözi. A kiadások a pedagógus béremelés következtében is emelkedtek. A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok 28,6%-kal, a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásai 15,3%-kal nőttek. Az előbbiben a kormányzati presztízsbetűzés, az utóbbiban az uniós projektek felgyorsított megvalósításának hazai forrásszükséglete dominált.

Szociális és családtámogatásokra 116 milliárd forint kifizetés történt, 13,5%-kal kevesebb, mint a múlt év azonos időszakában. Családi támogatásokra 5,8%-kal, korhatár alatti /nyug/ellátásokra csaknem egyharmaddal, 31,1%-kal kevesebbet költöttek. Az előbbi a családi támogatások, így a családi pótlék fokozatos elértéktelenítését, míg az utóbbi a rugalmas nyugdíjba vonulás lehetőségének megszüntetését tükrözi. A foglalkoztatási alap kiadásai 82,4%-kal haladták meg az egy évvel korábbit. Az igen jelentős növekmény úgy oszlott meg, hogy álláskeresési támogatásra 12,4%-kal kevesebbet, míg a – választási kampányban felpörgetett – közmunkaprogramra három és félszer annyit, 252,1%-kal többet fordítottak. A nyugdíjbiztosítási alap kiadásai 4,2%-kal, az egészségbiztosítási alap költségei 2%-kal emelkedtek.

A **költségvetési szervek tartozásállománya** február végén 88,7 milliárd forint volt, egyharmadával, 34,6%-kal több, mint a múlt év ugyanezen időpontjában. A tartozás több mint háromnegyedét, 77,2%-át az Emberi Erőforrások Minisztériumának intézményei – főként kórházak és felsőoktatási intézmények – halmozták fel, azaz a sorozatos ígéretek ellenére a kormányzat ebben az évben sem teremtette meg az egészségügyi intézmények és az egyetemek rendeltetésszerű működésének feltételeit. Az állami szervek törvényes működéséért felelős Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium intézményei is 13 milliárd forintos adósságot halmoztak fel február végére, amely a teljes tartozásállomány 14,8%-a. A tartozások több mint kétharmada, 69,2%-a szállítói tartozás, ezen belül 9,2 milliárd összegben a közüzemi szolgáltatások díjának kiegyenlítésével voltak hátralékban a költségvetési szervek. A gazdálkodási problémák az intézményrendszer jelentős hányadát sújtják, hiszen a költségvetési szervezetek több mint felének, 57,2%-ának volt február végén lejárt határidejű tartozása. E tartozások csaknem egyharmada, 32,3%-a 30 napnál régebben fennálló adósság volt.

Az első két hónap adatai világosan mutatják, hogy a kormány – a fogadkozások ellenére – választási költségvetést készített. Az év elején egyes előirányzatokról olyan kifizetéseket teljesített, amelyeknek nyilvánvalóan nincs költségvetési fedezetük. Ennél is problematikusabb, hogy **a kormány rendre olyan kötelezettségeket vállal, melyekre a költségvetési törvényben nem kapott felhatalmazást**. Ennek formai része könnyen megoldható lesz az új országgyűlés munkájának a megkezdését követően, amikortól feltehetően visszatér a törvény havonkénti módosításának gyakorlata. A tartalmi kérdések megoldása azonban ennél lényegesen problematikusabb. Mivel a kormány – az eddigi gyakorlatából megítélhetően – legalábbis formálisan, nyilvánvalóan tartani akarja a 3%-ot meg nem haladó államháztartási hiányt, ezért már az első félévben jelentős zárolásokra, illetve kiterjedt megszorításokra lesz szükség. Az eddig elköltött fedezetlen kiadások és aláírt kötelezettségvállalások mintegy 1 000 milliárd forintot tesznek ki. Nem zárható ki – szintén az eddig követett gazdaságpolitikai gyakorlat alapján – újabb adók évközi kivetése vagy egyes adótételek emelése sem.

Ipar, építőipar

Az **ipari termelés** a múlt év óta egyre dinamikusabban bővül, főként a járműgyártás növekvő kibocsátásának köszönhetően. A januári termelés volumene – szezonálisan és munkanaphatással kiigazított adatok szerint – 3,1%-kal emelkedett az előző hónaphoz, és – az alacsony bázishoz viszonyítva – 6,1%-kal az egy évvel korábbihoz képest. A feldolgozóipar januári kibocsátása 7,8%-kal haladta meg az előző év első hónapjában mért volument. A járműgyártás csaknem egyharmaddal, 30,6%-kal növelte a termelését. A vegyipar termelés volumene 13,1%-kal, a kohászaté 9,3%-kal, a villamos berendezések gyártása 7,8%-kal bővült. A számítógépek és elektronikai termékek gyártása – a rendkívül alacsony bázis ellenére – 12,6%-kal visszaesett. A kőolaj-feldolgozás kibocsátása 5,7%-kal, a gyógyszergyártásé jelentősen, 14,2%-kal csökkent. Az élelmiszeripari termelés volumene – az alacsony bázishoz

viszonyítva – 5%-kal emelkedett. Az energetikai ágazat termelése jelentősen, 11,8%-kal elmaradt az egy évvel korábitól.

Az **ipari export** januárban 9,3%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. A járműipari kivitel 27,5%-kal bővült, míg a számítógépek és elektronikai termékek gyártása 11,4%-kal szűkült. A feldolgozóipari export januárban 9,2%-kal nőtt. Az **ipar belföldi értékesítése** januárban 5,5%-kal visszaesett, ezen belül a feldolgozóipar hazai eladásai ugyanakkor 2,1%-kal emelkedtek. A járműipar belföldi értékesítése 48,4%-kal, a gyógyszeriparé 5,9%-kal, a vegyiparé 6,1%-kal nőtt, míg a híradástechnikai iparé 15,8%-kal, a villamosenergia-iparé 12,8%-kal visszaesett.

A legalább öt főt foglalkoztató vállalkozásoknál az **egy főre jutó termelés** januárban 4,8%-kal emelkedett a foglalkoztatottak számának 1,5%-os növekedése mellett. A jelentős súllyal rendelkező feldolgozóipari ágazatok **új rendeléseinek** volumene januárban 3,3%-kal csökkent az előző év első hónapjához képest. A korábbi gyakorlattól eltérően a belföldi rendelések – a rendkívül alacsony bázishoz képest – 14%-kal emelkedtek, míg az exportrendelések 5,4%-kal visszaestek. Január végén az ipar teljes **rendelésállománya** 12,1%-kal haladta meg az egy évvel korábit.

Az **építőipari termelés** volumene januárban – szezonálisan és munkanaphatással kiigazítva – 0,8%-kal nőtt az előző hónaphoz, és – az alacsony bázishoz viszonyítva – 15,9%-kal az egy évvel korábbihoz képest. Az épületek építése 4,1%-kal, az egyéb építményeké – az uniós finanszírozású kiemelt vasútfejlesztési és útfelújítási munkák következtében – több mint egyharmaddal, 34,4%-kal bővült. Az építőipari vállalkozások új szerződéseinek volumene januárban 5,4%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz viszonyítva; az épületek építésére kötöttek 2%-kal csökkent, az egyéb építmények létrehozását célzóké 9,7%-kal nőtt. Az építőipar teljes rendelésállománya január végén – a kiemelt uniós projektek következtében – 66,7%-kal haladta meg az egy évvel korábit. Ezen belül az épületek építésére irányulóké 13%-kal, az egyéb építmények létrehozását célzóké – a közműfejlesztések, az árvízvédelmi és infrastrukturális beruházások következtében – 85,9%-kal emelkedett.

Mezőgazdaság

A **mezőgazdasági termékek felvásárlása** januárban – az alacsony bázishoz képest – 10,2%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A növénytermesztési és kertészeti termékek felvásárlása – a rendkívül alacsony bázissal összehasonlítva – 40,9%-kal emelkedett. Gabonafélékből egyharmadával, 33,2%-kal, zöldségfélékből 3,2%-kal nőtt, míg gyümölcsökből 45,2%-kal mérséklődött a felvásárolt mennyiség. Az élőállatok és állati termékek felvásárlása januárban valamelyest, 0,9%-kal meghaladta az egy évvel korábit; a vágóállatoké 2,6%-kal emelkedett, míg az állati termékeké 3,8%-kal visszaesett.

Turizmus

A kereskedelmi szálláshelyeken januárban 453 ezer **vendég** 1 096 ezer éjszakát töltött el; a vendégek száma jelentősen, 15,7%-kal, a **vendégéjszakáké** ennél valamivel kisebb mértékben, 13,5%-kal emelkedett. A **külföldi vendégforgalom** 11,2%-kal, a belföldi 16%-kal bővült. A szállodák átlagos szobafoglaltsága januárban 36% volt, 2,8 százalékponttal magasabb az egy évvel korábinál; az ötcillagos hoteleké 48% volt, a négycsillagosoké pedig 43%. Az idegenforgalmi vállalkozások bruttó árbevétele januárban 18 milliárd forint volt, 17%-kal több, mint a múlt év első hónapjában.

Népmozgalom

Január hónapban 7 500 **gyermek született**, 0,7%-kal több, mint egy évvel azelőtt. A születési arányszám rendkívül alacsony, 9‰ volt, bár 0,1 ezrelépponttal magasabb, mint a múlt év azonos időszakában. Januárban 1 000 **házasságot kötöttek**, 7,7%-kal többet az előző évinél. A házasságkötési arányszám változatlanul nagyon alacsony, 1,2‰ volt, 0,1 ezrelépponttal magasabb a bázisidőszakinál.

Januárban 10 700 **halálesetet** anyakönyveztek, 4,9%-kal kevesebbet az egy évvel azelőttinél. A halálozási arányszám 12,8‰ volt, 0,6 ezrelépponttal alacsonyabb a megelőző évinél. A csecsemőhalálozási arányszám 4,9‰ volt, ami 0,6 ezreléppontos emelkedést jelent. A **természetes fogyás** 3,8‰ volt, 0,7 ezrelépponttal kisebb, mint tavaly januárban.

Bűnügyi helyzet

A Belügyminisztérium által közölt adatok szerint január hónapban 24 200 **bűncselekményt** regisztráltak a bűnüldöző szervek, 17,1%-kal, ezen belül Budapesten 30,4%-kal kevesebbet, mint a múlt év első hónapjában. A súlyosabb megítélésű **büntettek** száma 3,2%-kal, ezen belül a fővárosban 1,6%-kal csökkent. Az enyhébb megítélésű **vétségek** száma 24%-kal, Budapesten 55,9%-kal csökkent. E jelentős mérséklődésben az új büntető törvénykönyvnek van szerepe; a megváltozott szabálysértési értékhatárnak megfelelően a jelentős számú, 50 ezer forintnál kisebb értékre elkövetett vagyon elleni cselekmény szabálysértésnek minősül. A közterületen elkövetett bűncselekmények száma 1,1%-kal emelkedett, a fővárosban 15,1%-kal mérséklődött. A sértett természetes személyek száma 5,5%-kal, Budapesten 18,5%-kal

csökkent, ugyanakkor a bűnelkövetők száma 4,5%-kal, a fővárosban 14,4%-kal meghaladta az előző évit.

Budapest, 2014. április 10.

Dr. Katona Tamás

Az adatok forrása: KSH, MNB, NGM, BM, NFSZ, ÁKK, MÁK, Eurostat.

Megjegyzés: A statisztikai adtagyűjtési rendszerben az évközi adatok kisebb része a tárgyhót követő hónapban rendelkezésre áll, ilyen a fogyasztói ár, az államháztartási adatok; a statisztikai információk többsége a tárgyhót követő második hónapban kerül nyilvánosságra. Bizonyos adatok negyedéves gyakorisággal készülnek, és általában a tárgyidőszakot követő második hónapban állnak rendelkezésre, ilyen a bruttó hazai termék és a beruházások, de a folyó fizetési mérleg adatait csak a 90. napon lehet megismerni. Ezért az elemzés a készítést megelőző két hónap, illetve az előző negyedév rendelkezésre álló adatait vizsgálja.